

Sygn. akt V U 52/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st.sekr.sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2013 roku w Słupsku

odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 6 sierpnia 2012 roku znak (...)

w sprawie **K. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.**

o ustalenie wysokości kapitału początkowego

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględni okres od dnia 1 stycznia 1994 roku do dnia 1 września 1994 roku jako okres składkowy oraz okres od dnia 2 września 1994 roku do dnia 30 września 1994 roku jako okres nieskładkowy

UZASADNIENIE

Ubezpieczona K. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. z dnia 06.08.2012 roku, znak (...), ustalającej wysokość kapitału początkowego. Domagała się zmiany decyzji poprzez zaliczenie okresu od 01.01. do 30.09.1994 r. jako okresu składkowego.

Pozwany organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania, ponieważ zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm. i jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona K. S. urodzona (...) wniosła w dniu 14.06.2012 roku o ustalenie kapitału początkowego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 06.08.2012 r. organ rentowy ustalił ubezpieczonej kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 roku. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład uwzględnił okresy od 01.01.1984 r. do 31.12.1993 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresu od 15.11.1991 r. do 30.09.1994 r., ponieważ brak jest informacji o zwolnieniach lekarskich.

dowód: akta ZUS nienumerowane; wniosek, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego, decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 06.08.2012 r.

W dniu 20.12.2012 r., znak (...), organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ uwzględnił wymiar składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych

lat kalendarzowych tj. od 01.01.1984 r. do 31.12.1993 r. do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od 01.01.1994 r. do 30.09.1994 r., ponieważ brak jest informacji o zwolnieniach lekarskich.

dowód: akta ZUS nienumerowane: decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 20.12.2012 r.

Ubezpieczona K. S. w spornym okresie tj. od 01.01.1994 r. do 30.09.1994 r. była zatrudniona jako główny dyrektor lub pełniący obowiązki kierownika w Międzyszkolnym Zespole (...) w S.. Od 02.09.1994 r. do 30.09.1994 r. korzystała ze zwolnienia lekarskiego.

dowód: wyjaśnienia ubezpieczonej – k. 42 – 42 v. w zw. z k. 61 akt sprawy (00:04:00 – 00:29:38), dokumentacja lekarska z (...) w S.– koperta k. 52 akt sprawy, pismo Kuratora Oświaty z dnia 29.12.1994 r. – koperta k. 52 akt sprawy, wyjaśnienia ubezpieczonej – k. 60 w zw. z k. 61 akt sprawy (00:02:47 – 00:21:29), zeznania ubezpieczonej – k. 60 v. w zw. z k. 61 akt sprawy (00:23:49 – 00:35:02)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej K. S. zasługuje na uwzględnienie.

Kapitał początkowy jest swoistym wkładem na koncie ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia przed 01.01.1999 r. Jest to więc zagadnienie ochrony prawa nabytego i ustalenia jego pieniężnej wartości w celu zaksięgowania jej na indywidualnym koncie ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) – zwanej dalej ustawą, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudzień 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1 – 4 i 6 – 12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2 ustawy).

W celu ustalenia podstawy kapitału początkowego, oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwot zasiłków chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego i innych przysługujących ubezpieczonemu w danym roku kalendarzowym (art.174 ust. 3).

Stosownie do art. 175 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczeni oraz płatnicy składek zobowiązani są do przekazywania Zakładowi, w terminie i trybie ustalonym przez organ rentowy, dokumentacji umożliwiającej ustalenie kapitału początkowego nie później niż do dnia 31 grudnia 2006 r.. Przepisy art. 115 ust. 1-3, art. 116 ust. 5, art. 117, 121, 122 ust. 1, art. 123, 124 i 125 stosuje się odpowiednio.

Natomiast art. 175 ust. 1a stanowi, że płatnicy składek są zobowiązani do skompletowania dokumentacji umożliwiającej ustalenie kapitału początkowego dla ubezpieczonych, za których przekazują do Zakładu imienne raporty miesięczne, a następnie przekazania tej dokumentacji na żądanie organu rentowego i w terminie wyznaczonym przez ten organ.

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie było to, czy zaliczyć ubezpieczonej do ustalenia kapitału początkowego okres zatrudnienia od dnia 01.01.1994 r. do 30.09.1994 r. w Międzyszkolnym Zespole (...) w S..

Nie było przy tym sporu co do pracowniczego zatrudnienia w spornym okresie. Organ rentowy nie zaliczył powyższego okresu zatrudnienia do ustalenia wartości kapitału początkowego, ponieważ w aktach ZUS brak było informacji o zwolnieniach lekarskich.

Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, jednakże z dokumentów nadesłanych ze szpitala wynika jedynie, że ubezpieczona od 02.09.1994 r. korzystała ze zwolnienia lekarskiego nieprzerwalnie do końca okresu zatrudnienia. Za wcześniejszy okres zatrudnienia tj. od 01.01.1994 r. do 01.09.1994 r. brak jest jakichkolwiek dokumentów świadczących o korzystaniu przez ubezpieczoną ze zwolnień lekarskich.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie nasuwa żadnych wątpliwości, że od dnia 01.01.1994 r. do 30.09.1994 r. ubezpieczona zatrudniona była w Międzyszkolnym Zespole (...) w S.. Zresztą powyższe nie było kwestionowane przez pozwany organ rentowy.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, że sporny okres od 01.01.1994 r. do 01.09.1994 r. jest okresem składkowym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227) i podlega uwzględnieniu przy ustalaniu kapitału początkowego w oparciu o art. 174 ust. 2 pkt 1 tejże ustawy. Natomiast okres od 02.09.1994 r. do 30.09.1994 r. jest okresem nieskładkowym w rozumieniu art. 7 ust. 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227), ponieważ w powyższym okresie ubezpieczona korzystała ze zwolnienia lekarskiego.

Utrwalony jest już bowiem w judykaturze pogląd, że okresami składkowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 1991 r. Nr 104 poz. 450), są również te okresy zatrudnienia, wykonywanego po dniu 15 listopada 1991 roku, tj. po wejściu w życie tej ustawy, w których istniał, wynikający z art. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 roku o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. 1989 r., Nr 25, poz. 137 ze zm.) obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie społeczne także wówczas, gdy pracodawca składek tych nie opłacił. Obowiązek zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia spoczywał bowiem na zakładzie pracy, a pracownik nie miał żadnego wpływu na wywiązywanie się zakładu pracy z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i nie miał możliwości kontroli wykonywania tego obowiązku. Kontrolę taką sprawował jedynie Zakład Ubezpieczeń Społecznych i to on miał ustawowe umocowanie do ściągnięcia nieodprowadzonych składek (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 1995 roku, II UR 3/95, OSNP 1995/17/222).

To, że należy uwzględniać okresy podlegania ubezpieczeniu, nawet bez dowodów na opłacenie składek, a pracownika nie można obciążać ujemnymi skutkami zaniedbań pracodawcy w tym zakresie, a także zaniedbań organu rentowego w dochodzeniu należności z tytułu składek potwierdził Sąd Najwyższy także w uchwale z dnia 11 maja 1994 roku (II UZP 5/94, OSNAPiUS 1994, Nr 6, poz. 97).

Tak więc nawet jeśli okaże się, że w jakimś udowodnionym okresie zatrudnienia pracodawca nie odprowadził składek od wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi, okres ten podlega uwzględnieniu przy ustalaniu okresów składkowych przyjmowanych do obliczenia wartości kapitału początkowego (tak Ewa Dziubińska-Lechnio i Eliza Seidel w: "Kapitał początkowy", Dom Wydawniczy „ABC”, Warszawa 2002, str. 31-32).

Powyższe stanowisko judykatury i doktryny Sąd Okręgowy w pełni podziela i akceptuje.

Sąd Okręgowy po wyczerpaniu wszelkich możliwości dowodowych ustalił, że okres zatrudnienia ubezpieczonej K. S. od 01.01.1994 r. do 01.09.1994 r. jest okresem składkowym, ponieważ brak jest dokumentów świadczących, że w spornym okresie ubezpieczona korzystała ze zwolnień lekarskich, natomiast okres od 02.09.1994 r. do 30.09.1994 jest okresem nieskładkowym, bowiem w tym okresie ubezpieczona nie świadczyła pracy będąc na zwolnieniu lekarskim.

Na marginesie zauważyć należy, że nawet kilkudniowe dalsze przebywanie w spornym okresie na zwolnieniu lekarskim przez ubezpieczoną nie wpłynie na wysokość kapitału początkowego – gdyż ten jest ustalany w rozmiarze pełnych miesięcy.

W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględni okres od dnia 01.01.1994 r. do dnia 01.09.1994 r. jako okres składkowy oraz okres od 02.09.1994 r. do dnia 30.09.1994 r. jako okres nieskładkowy, o czym orzekł w sentencji wyroku.